

ಶಿಕ್ಷಕ ತರಬೇತಿಯೇ ಕೀಲಿ

ಇಂದು ಪ್ರಸಾದ್

ಇಂದು ಪ್ರಸಾದ್ ಅವರು 'ಲರ್ನಿಂಗ್ ಕಾರ್ಪ್'ನೊಂದಿಗಿನ ಲೋಕಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮಾತೃಕತೆಯಲ್ಲಿ, ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ವೈಕಲ್ಯವುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾದ, ಸಮನ್ವಯ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತರುವಂತಹ ಪ್ರಮುಖ ಹೆಜ್ಜೆಗಳಾವುವು ಮತ್ತು ನಾವು ಆ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದರ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಮಕ್ಕಳು ಅಥವಾ ವೈಕಲ್ಯವುಳ್ಳ ಯುವ ಜನರ ಕಲಿಕೆಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನೀವು ನೋಡಿದರೆ, ಕನಿಷ್ಠ ಈ ಮಕ್ಕಳನ್ನು, ಮಕ್ಕಳು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಡುವ ಮುನ್ನವೇ ನಾವು ಈ ಇಡೀ ವಿಚಾರದ ಮಂಥನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದಂತೆ ನಿಮಗೆ ಕಾಣಿಸಿತು. ಪಾರಿಭಾಷಿಕವಾಗಿಯೂ, ನಾವು ಜನರನ್ನು 'ದಪ್ಪಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ' ಅಥವಾ 'ಆ ಬುದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯ ಹುಡುಗಿ' ಅಥವಾ 'ಆ ಸ್ವಲ್ಪನತೆಯ ಹುಡುಗಿ' ಎಂದು ವಿವರಿಸುವುದನ್ನು ನೀವು ಗಮನಿಸಿರುವಿರಿ. ತರಬೇತಿಯಿಂದ ನಾನು ಕಲಿತ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ವಿಷಯವೆಂದರೆ ಅವಳು ಮೊದಲು ಮಗು; ನಂತರ ಉದ್ದನೆಯ ಮೂಗಿರುವ ಹುಡುಗಿ, ಸ್ವಲ್ಪನತೆ ಅಥವಾ ಸೆರೆಬ್ರಲ್ ಪಾಲ್ಸಿ ಹೊಂದಿರುವ ಓರ್ವ ಹುಡುಗಿ. ಹೀಗೆ ಅವಳಿಗೆ ಏನಿದೆಯೋ ಅದು. ಅವರನ್ನು ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಮೊದಲು ಗುರುತಿಸಲು ನಮಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಸಮಯವೇ ಬೇಕಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ವೈಕಲ್ಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದರೂ, ಅದರ ಕುರಿತು ವೈದ್ಯಕೀಯ ನೋಟದ ಕೊರತೆಯಿರುವುದು ಮತ್ತು ನೀವು ವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ಮಗುವನ್ನು ಮರೆಮಾಚಿದ ಭಾಗವನ್ನು ನಾನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ವಿಷಯವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ತೀವ್ರ ವೈಕಲ್ಯತೆ ಹೊಂದಿರುವ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿರುವ ಕುಟುಂಬಗಳು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಆ ಮಗುವಿಗೆ ಏನನ್ನೂ ಮಾಡಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಇದು ನಾವು ಗಮನ ವಹಿಸಬೇಕಾದ ಗುಂಪಿನ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅದು ದೊಡ್ಡ ಭಾಗವೇನಲ್ಲ. ನಾನು ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ, ವೈಕಲ್ಯವುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಕಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ, ಅವರಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಮಕ್ಕಳೂ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದದ್ದಿದೆ. ಅವರು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬೇರೆ ಏನೋ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ನಂತರ ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದರು ಎಂದು ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬದಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅರಿತಾಗ ಪೋಷಕರು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಬಂದಿದ್ದರು. ಹಾಗಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಬಳಿ ಸಂಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ಕುಟುಂಬಗಳು ಇವೆ ಎಂಬುದು ಕಲ್ಪನಾತೀತ ಅಥವಾ ಅದು ಸುಳ್ಳು ಎಂದಲ್ಲ ಮತ್ತು ಮಗುವಿಗೆ ಕೆಡುಕುಂಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಯಾವ ಭಾವನೆಯೂ ಅವರಲ್ಲಿದೆ. ಹೊರ ಪ್ರಪಂಚದಿಂದ ಮಗುವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು, ಮಗುವನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರಿಸಲು, ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಅಥವಾ, ಪಕ್ಕಾ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ, ಇತರೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟಿಲ್ಲದ ಸ್ಥಿತಿ. ಅನೇಕ ಬಾರಿ, ಜನ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ, ಏನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾರೋ, ಈ ಮಗುವನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೊರಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯಲು ಎಂಬ ಭಯವೂ ಸೇರಿದ ಸಾಮಾಜಿಕ

ಮತ್ತು ಕೌಟುಂಬಿಕ ಒತ್ತಡಗಳು ಸೇರಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ, ಸದ್ಯ ಈ ರೀತಿಯ ಗುಂಪು ದೊಡ್ಡದ್ದೇನಲ್ಲ. ನಾವು ವೈಕಲ್ಯದ 'ವೈದ್ಯಕೀಯಾತ್ಮಕ' ('Medicalizing') ಹಂತ ದಾಟಿ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ, ವೈಕಲ್ಯವನ್ನು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ನೋಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪರಿಹಾರಗಳಿದ್ದರೂ, ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳು ವೈದ್ಯಕೀಯವಾಗಿ ಪರಿಹರಿಸಲಾಗದವು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅವರನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿಭಾಯಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಇದು ಒಬ್ಬ ರೋಗಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಿದಂತೆ. 'ತಾಂತ್ರಿಕ' ರೀತಿಯ ಭಯದಿಂದಾಗಿ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿರುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಂಡಂತೆ ಈ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಜನ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರಿಗೊಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ ಬೇಕು, ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಬೆಂಬಲ ಬೇಕು, ಅವರು ತುಂಟನದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳು, ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳು, ಸವಿಯಾದ ಕೆಲಸಗಳು, ಕಿರಿಕಿರಿಯುಂಟುಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಳು ಇಂತಹವುಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ಮಗುವಿನಂತೆ ಇವರೂ ಸಹ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬಂತೆ ಜನ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳು ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ, ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ, ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಮಗುವಿನಂತೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಇಂಥ ಮಗುವನ್ನು ನೋಡಲು ಮತ್ತು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಹಂತಕ್ಕೆ ಬರಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಈ ಮಗುವಿಗೆ ಯಾವುದು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇನ್ನಾದರೂ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯೋಣ. ಕಲಿಕಾ ಪರಿಸರವು ಪದೇಪದೇ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಉಲ್ಬಣಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನಿಮಗೆ ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಇದ್ದು, ನೀವು ತರಗತಿಯ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿನ ಅಕ್ಷರದ ಗಾತ್ರವು ತುಂಬಾ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿದರೆ, ನಿಮಗೆ ಒಂದು ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ನೀಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ಏನನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಸಣ್ಣ ವೈಕಲ್ಯವೂ ಬೃಹತ್ ವೈಕಲ್ಯದತ್ತ ತಿರುಗುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡಕಗಳು ಬಂದ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಕೆಲವು ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು, ಕೆಲವು ಪರಿಸರಗಳನ್ನು, ನೀವು ಸೃಷ್ಟಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದು ವೈಕಲ್ಯವನ್ನು ದೂರ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವಾದರೂ ಅದನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾದೀತು.

ಈ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಪಾರ ಪ್ರಮಾಣದ ಪರಿಣತಿಯ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಒಂದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ 30 ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಪೂರಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯ ವೈಕಲ್ಯಗಳಿರುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಒಂದು ತರಗತಿಯ ಗಾತ್ರವು ಬದರಿಂದ ಏಳು ಮಕ್ಕಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿರಬಾರದು. ಹಾಗಾಗಿ ಇದು, ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣತಿ, ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಭಿನ್ನವಾದ ಬೋಧನೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯ ವಿಧಾನದ ಅಗತ್ಯವಿರುವುದರಿಂದ, ಅವರಿಗಾಗಿ

ವಿಭಿನ್ನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸೋಣ ಎಂದು ನಮಗೆ ಯೋಚಿಸಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ, ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಮಗುವನ್ನು ಐಚ್ಛಿಕವಾಗಿ ಹೋಗಬಹುದಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಸಂಸ್ಥೆಯು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ, ತುಂಬಾ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸುವ, ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ವೈಕಲ್ಯವುಳ್ಳವರನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಮತ್ತು ಏನಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ತುಡಿತವಿದ್ದವರು ಸೇರಿ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನ ದೇಶದ ಹೊರಗೆ ತಮ್ಮ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಪಡೆದರು, ಏಕೆಂದರೆ ಆ ರೀತಿಯ ತರಬೇತಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲರಲ್ಲ. ಇದು ವೈಕಲ್ಯಗಳುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳಿಗಷ್ಟೇ ಇರುವ ಒಂದು ಕೇಂದ್ರ 'ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಳ'ದ ಹಂತವಾಗಿತ್ತು -ಇದು ಸದಾ ಬದ್ಧತೆ, ಕಾಳಜಿಯುಳ್ಳ ಜನರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಸ್ಥಳವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಅರಳಿದರು. ಅನೇಕ ಮಕ್ಕಳು ಈ ರೀತಿಯ ಗಮನ ಮತ್ತು ಕಾಳಜಿಗಳ ಅಪಾರ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಲ್ಲಗೂ ಸೇರಲಾಗದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯಿತು, ಇಲ್ಲಿ ಅವರು ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲದರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಾಳಜಿವಹಿಸುವ, ಉತ್ತಮವಾದ, ಸಂರಕ್ಷಿತ ಕಲಕಾ ವಾತಾವರಣವಾಗಿ ಇದು ರೂಪುಗೊಂಡಿತು. ನಾನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವವರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಸಾಕಷ್ಟು ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ.

ಇದು ಸುಗಮವಾದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಈ ರೀತಿಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು, ಈ ರೀತಿಯ ಜನರು ಮತ್ತು ಪರಿಸರವು ದೊಡ್ಡ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಲಭ್ಯವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ದೇಶದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗಗಳು ಈ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಂದ ವಂಚಿತವಾಗಿವೆ. ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನೆರವಿಗಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಆಶಯ ಸಾರಲು ವಿಸ್ತರಣಾ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯ 'ವಿಶೇಷ ಶಿಕ್ಷಣ'ವಾಗಿದ್ದು, ವೈಕಲ್ಯವುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತ, ಜೋಪಾನ, ಕಾಳಜಿಯುಳ್ಳ, ಬದ್ಧತೆ ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಸೇವೆಗಳು ಸಿಗುವ ಒಂದು ವೃತ್ತಿಪರ ಸ್ಥಳವಾಗಿದೆ. ಇದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಂದಿರುವ ಒಂದು ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ. ನಾನು ಈ ರೀತಿಯ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತು ಧನಾತ್ಮಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ನಾವು ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಇದು ಉತ್ತಮವಾದ ಪುಟ್ಟ ಪರ್ಯಾಯ ವಿಶ್ವವನ್ನು ಅವರಿಗಾಗಿ ರಚಿಸಿದಂತೆ. ಆದರೆ ಇದು ಅವರು ನಿಭಾಯಿಸಬೇಕಾಗಿರದ ಅವಾಸ್ತವ ಜಗತ್ತಾಗಿದೆ. ಅವರು ಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡವರಾಗಿ, ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ, ಈ ದೇಶದ ಪ್ರಜೆಗಳಾಗಿ, ಅವರು ಎಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಅವರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಕುಂಟತೆಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಅವರು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲರುವುದು ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ, ಅವರ ಸಹವರ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಹ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಅವರಂತೆಯೇ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನರು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಎಲ್ಲೆಡೆ ಸಂಘಗಳಾಗುತ್ತವೆ.

ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಸಮನ್ವಯತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾತುಕತೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದವು. ಅದು ಈ ಮೊದಲು 'ಸಂಯೋಜನೆಯಾಗಿತ್ತು' (Integration), ಪ್ರಸ್ತುತ ಇದು 'ಸಮನ್ವಯವಾಗಿದೆ'(Inclusion). ಇಲ್ಲರುವವರು ಮೊದಲು ಮಕ್ಕಳು ಇವರ ವೈಕಲ್ಯಗಳು ಅನಂತರದ್ದು ಮತ್ತು ಇತರ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ವಿಶೇಷ ಅಗತ್ಯವುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವುದು ಇಲ್ಲಿಯ ಸಮಗ್ರ ಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿದೆ. ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ

ಏನಾದರೂ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ ಅದು ನಮ್ಮ ಔದಾರ್ಯವಲ್ಲ ಅಥವಾ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಮಾಡುವ ಉಪಕಾರವಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದುದನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಹಕ್ಕು ಅವರಿಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಇಡೀ ಕಲ್ಪನೆಯು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಧಾರಿತ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ; ಹೆಚ್ಚು ಸಮನ್ವಯ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ; ಈ ಮಕ್ಕಳು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆಂಬ ಮತ್ತು ನೀವು ಅವರಿಂದ ಅದನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಬದಲಾಗಿದೆ. ತಾವು ಯಾವ ರೀತಿಯ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕು ಎಂಬ ಆಯ್ಕೆ ಇತರ ಮಕ್ಕಳಂತೆಯೇ ಸ್ವತಃ ಈ ಮಕ್ಕಳು ಅಥವಾ ಅವರ ಕುಟುಂಬಗಳದ್ದಾಗಿರಬೇಕು. ಒಂದು ಕುಟುಂಬ, ತಮ್ಮ ಮಗುವು ಇತರ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಕಲಿಯಲು ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದರೆ, ಮಕ್ಕಳ ಅಗತ್ಯತೆಗಳು ಲಭ್ಯವಿದೆಯೇ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಶಾಲೆಯ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಬಹು ವೈಕಲ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ಪೋಷಕರು ವಿಶೇಷ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣವು ಅವರ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದುಕೊಂಡರೆ ಅದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮೂರನೇ ವರ್ಗವು ತಮ್ಮ ಮಗುವಿಗೆ ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವನು/ಅವಳು ಮನೆಯಲ್ಲೆಯೇ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದುಕೊಂಡರೆ ಆ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲೆಯೇ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಇಡೀ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ಮಗುವಿನ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವತ್ತ ಬದಲಾಗಿದೆ.

ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು, ಮಕ್ಕಳು ಒಂದು ಬೃಹತ್ ಸಮನ್ವಯ ವೇದಿಕೆಯ ಭಾಗವಾಗಿರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸುಗಳು ತೆರೆದು- ಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಂತೆ ನೋಡುವುದು; ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ದೈಹಿಕ ಲಭ್ಯತೆಗಾಗಿ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಮಗುವಿನ ಎಲ್ಲಾ ದೈಹಿಕ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯದಾಗಿ 'ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಲಭ್ಯತೆ' ಎಂದು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಕರೆಯುವುದನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು. ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಲಭ್ಯತೆ ಎಂದರೆ ಈಗಿರುವ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು ಎಂದರ್ಥವಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಮಗುವಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ನೆರವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಆಟದ ಮೈದಾನದಲ್ಲ, ಪ್ರಯೋಗಾಲಯದಲ್ಲ ಅಥವಾ ಪರಿಶಿಕ್ಷಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ, ಅದನ್ನು ಮಾಡಿ. ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆಯ (Right to Education Act) ಪ್ರಕಾರ ಯಾವುದೇ ಶಾಲೆಯೂ ಸಹ ಯಾವುದೇ ಮಗುವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ, ಪೋಷಕರಿಗೆ, ಶಾಲೆಗೆ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಇದು ತುಂಬಾ ಕಠಿಣವಾದದ್ದು. ಒಂದು, ನಾವು ವೈಕಲ್ಯವುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು. 'ವಿಕಲತೆಯು' ಬಹಳ ವಿಶಾಲವಾದ ಪದ, ಮಗುವಿನ ಜೀವನದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಹಂತದಲ್ಲೂ ವಿವಿಧ ಶ್ರೇಣಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಎದುರಾಗುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ವಿಕಲತೆಯ ಪರಿಣಾಮವೂ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಸ್ವಆನತೆಯು, ಹದಿಹರೆಯದವರು ಹಾಗೂ ಚಿಕ್ಕ ಮಗುವಿನಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ವೈಕಲ್ಯತೆ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ, ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ವೈಕಲ್ಯಗಳು ವಿಭಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿ ಕೆಲಸ

ಮಾಡುತ್ತವೆ. ನರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ತೊಂದರೆಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಶ್ರೇಣಿಗಳಿವೆ ಹಾಗೂ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲವಾದ ಮಾದರಿಗಳಿದ್ದರೂ, ಆಗಾಗ್ಗೆ, ಮಗುವಿಗೆ ಏನಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿಖರವಾಗಿ ನೀವು ಗಮನಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು, ಆಗ ಮಾತ್ರ ನಿಮಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ನಾವಿರುವಲ್ಲಿಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಾಲೆ ಅಥವಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಕಠಿಣವಾದದ್ದು. ಇದು ಅಸಾಧ್ಯವೇ? ಖಂಡಿತಾ ಅಲ್ಲ. ನಾವು ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಸಮ್ಮತವೆನಿಸುವ ಹಂತಕ್ಕೆ ತಲುಪುವವರೆಗೆ, ನಾವು ಬಹಳಷ್ಟು ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳು ಸಮನ್ವಯವೆಂಬ ಆದರ್ಶಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿದಿರಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಮಗುವಿನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಆ ಶಾಲೆಗೆ ಮಗುವನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವ ಸೂಕ್ತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರದಿದ್ದರೆ ಹಾಗೂ ಮುಂದಿನ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೂ ಈ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದಾದರೆ ಮಗು ಆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಆಗುವ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು? ನಾವು ಕಾಣಬಹುದಾದ ಒಂದು ಮಾರ್ಗವೆಂದರೆ ಈ ಮಕ್ಕಳು ಇತರ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಇರುವುದು ಹಾಗೂ ಅವನು ಅಥವಾ ಅವಳು ಇತರ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಕಲಿಯುವುದು. ಜನರು ಒಳ್ಳೆಯವರು, ಕಾಳಜಿಯುಳ್ಳವರು, ಮುಕ್ತ ಮನಸ್ಸಿನವರು ಮತ್ತು ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವವರು. ಆದರೆ ಅನೇಕ ಸಲ, ಇದಿಷ್ಟೇ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಮಗುವಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಸಂದಿಗ್ಧ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಮಧ್ಯ-ಪ್ರವೇಶಿಸದಿದ್ದರೆ, ನಾವು ಬಹಳಷ್ಟನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ವಿಕಲತೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೂ, ಸಹ ಅದರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಈ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪವೂ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆಂಬ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಅರ್ಥ-ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಜನರ ಲಭ್ಯತೆಯು ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಯಾವುದನ್ನು ಸರಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಿತ್ತೋ ಅಥವಾ ವಿಕಲತೆಯ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಿತ್ತೋ ಅದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳು ವಲಯ ಮತ್ತು ಕ್ಲಸ್ಟರ್ ಮಟ್ಟದವರೆಗೂ ಉತ್ತಮವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿವೆ, ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳು ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದರೂ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಸಣ್ಣ ಶಾಲೆಗಳು ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಹರಡಿ ಕೊಂಡಿರುವ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಾಸ್ತವಗಳಿಂದಾಗಿ, ಅವರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪರಿಕ್ಷಿಸುವ, ಅವರೊಂದಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಅರ್ಹರನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿ ಶಾಲೆಗೆ ಒಬ್ಬ ವಿಶೇಷ ಶಿಕ್ಷಕರ ಬದಲು, ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಯೋಜನೆಗೊಳಿಸುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಥವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ವಲಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ (Block level) (ಭೌತ ಚಿಕಿತ್ಸಕ, ವಾಕ್ ಚಿಕಿತ್ಸಕ, ವಿಶೇಷ ಶಿಕ್ಷಕ ಇತ್ಯಾದಿ) ಶ್ರವಣ-ದೋಷವುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಅರ್ಹ 5-6 ಜನರಿದ್ದಾರೆ, ಚಲನಶಕ್ತಿಯ ವೈಕಲ್ಯತೆ (Locomotor disability), ನರವೈಜ್ಞಾನಿಕ ತೊಂದರೆಗಳು (Neurological difficulties), (ಇವು ಪರಿಪೂರ್ಣ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಿದ್ದು ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿ ವಲಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅರ್ಹತೆ ಇರುವ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ನಿಮಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ). ಒಂದೋ ಮಕ್ಕಳು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ ಅಥವಾ ಈ ಶಿಕ್ಷಕರು ಅವರ ಮನೆಗಳು ಅಥವಾ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಆದರ್ಶತೆಯಿಂದ ದೂರವಿದ್ದರೂ, ವಾಸ್ತವದ ಗುರಿಯತ್ತ ಸಾಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ನಾನು ಇದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನೀವು ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಯಾದಗಿರಿ ಅಥವಾ ಬೀದರ್ ಅಥವಾ

ಬಾಗಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ನೀವು ಸ್ಥಳಾಂತರಗೊಂಡರೆ, ಅಂತಹ ಪರಿಣತಿಯ ಲಭ್ಯತೆಯು ನಿಮಗೆ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ. ನೀವು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಸರಿಯಾದ ವಾಕ್ ಚಿಕಿತ್ಸಕ, ಭೌತಚಿಕಿತ್ಸಕ, ವಿಶೇಷ ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರನ್ನು ಹೊಂದಲು ಇರುವ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂದರೆ ಅವರ ಲಭ್ಯತೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ನಾವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನೈಪುಣ್ಯತೆಯನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿದ್ದೇವೆ, ಆದರೆ ಅದು ವ್ಯಾಪಕತೆ ಪಡೆದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವೆಂದರೆ, ವೈಕಲ್ಯವುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ ಕಾರ್ಯ-ಪ್ರವೃತ್ತರಾದಾಗ, ಈವರೆಗೆ ಮಾಡಿರದ, ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾರ್ಯ-ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರದ, ಕೆಲವಷ್ಟೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಿರದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು, ಆಲೋಚನೆಗಳು ಮತ್ತು ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಸೇವಾ ಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಕ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಾಲೆಯ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ 20 ವಿಶೇಷ ಅಗತ್ಯವುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಮುಂದೆ ಅವರಿಗೆ ಒಬ್ಬ ವಿಶೇಷ ಅಗತ್ಯವುಳ್ಳ ಮಗುವಿನ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹೊಣೆ ನೀಡಬೇಕು. ಆಗ, ಈ ಒಂದು ಮಗುವನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿದ್ದರೆ, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನೀವು ಯಾವೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲೀರಿ? ನೀವು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಹಾಗೂ ಚಿಂತಿಸಬೇಕಾದ ಸಂಕೇತಗಳು ಯಾವುವು? ನೀವು ಯಾವ ಯಾವ ಸನ್ನೆಗಳನ್ನು ಹಣೆಪಟ್ಟಿ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಅವಸರಿಸಬಾರದು? ತುಂಬ ಬೇಗನೆ ಒಂದು ಮಗುವಿಗೆ ಹಣೆಪಟ್ಟಿ ಹಚ್ಚುವುದರ ಅಪಾಯಗಳು ಸಹ ಅಷ್ಟೇ ಕೆಟ್ಟವು. ಶಿಕ್ಷಕರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಆರಂಭಿಕ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲೇ ಈ ಅಂಶಗಳು ಶಿಕ್ಷಣದ ಭಾಗವಾಗಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರಬೇಕು, ಏಕೆಂದರೆ ನಂತರದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ತುಂಬಾ ಕಠಿಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಾನು 3ರಿಂದ 8 ವರ್ಷಗಳ ಮಕ್ಕಳಿರುವ ಪೂರ್ವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಆರಂಭಿಕ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸ್ಪಷ್ಟ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವ ವೈಕಲ್ಯತೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಅದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಕೆಲವು ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರು ತಿಳಿದಿರಬೇಕು ಅವು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ನೋಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಮಗುವನ್ನು ತರಗತಿಯ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಕರೆದು ಕೂರಿಸುವಂಥ, ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಆದರ್ಶವಾದಿ ವಿಚಾರಗಳಾಗಿರದೆ, ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವಾದ ಸಣ್ಣ ವಿಚಾರಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಭ್ಯಾಸಕರ ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ವಿಷಯವನ್ನು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಸೇರಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಬಹಳ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ.

ಎರಡನೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ ರಚನಾತ್ಮಕವಾದುದು. ವಿಶೇಷ ಅಗತ್ಯವುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಕರ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಭಾರತೀಯ ಪುನರ್ವಸತಿ ಮಂಡಳಿಯು (Rehabilitation Council of India- RCI) ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭ್ಯಾಸಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಂಡಳಿಯು National Council for Teacher Education-NCTE) ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಎರಡನ್ನು ನಾವು ಒಟ್ಟಿಗೆ ತರಬೇಕಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಪುನರ್ವಸತಿ ಮಂಡಳಿಯು (ಆರ್.ಸಿ.ಐ) ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣ ಸಚಿವಾಲಯದ ಭಾಗವಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ; ಇದು ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯದ (ಈಗಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವಾಲಯ) ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿರಬೇಕು.

ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳ ಪರಿಶುದ್ಧತೆಯ ಮೇಲೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಗಮನಹರಿಸುವುದರಿಂದ ಬಹುಶಃ ನಾವು ದೂರವಿರಬೇಕು. ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ, ಸುದೀರ್ಘ ಸಮಯದವರೆಗೆ ಪರಿಶುದ್ಧ ರೂಪದ ಸಮನ್ವಯವೆಂಬುದು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲರುವುದು ಅಸಂಭವವಾದದ್ದು. ವೈಕಲ್ಯತೆ ಹೊಂದಿರುವ ಮಗುವಿಗೆ ಆರೈಕೆ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ

ನೀಡುವ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಪ್ರತಿ ಶಾಲೆಯು 'ಸ್ವಾಗತಿಸಲು' ಮತ್ತು 'ಸಮರ್ಥ'ವಾಗಲು ನಾವು ಕನಿಷ್ಠ 50 ವರ್ಷಗಳನ್ನಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಆ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದಲ್ಲ. ಸಮನ್ವಯತೆಯು ಅದರ ಪರಿಶುದ್ಧ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲ ಒಂದು ಆದರ್ಶವಾಗಿ, ನಾವು ಮಾಡುವ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲೂ, ಎಲ್ಲಕಾಲದಲ್ಲೂ ಅಡಗಿರುವ ಸಂದೇಶವಾಗಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ಅತ್ತ ಹೋಗಲು ನಾವು ಬಹಳಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ನಾವು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪರಿಶುದ್ಧ ಆಲೋಚನೆಗೆ ಬದ್ಧರಾಗಿ ನಮಗಿರುವ ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಬಾರದು.

'ಎಲ್ಲಾ ವಿಶೇಷ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಬಿಡಿ' ಎಂದು ಹೇಳುವ ಜನರ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗುಂಪೇ ಇದೆ. ಒಮ್ಮೆ ನೀವು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಸಾಕಷ್ಟು ಉತ್ತಮ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ವೈಕಲ್ಯವುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳ ಕುಟುಂಬಗಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಬಲವಾದ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಿದಂತೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದಾಗಿ ನಾವು ಬಲುದೂರ ಸಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕೆಲವು ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ನಾವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಾಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಯೋಜಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಕರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸುತ್ತ ಸಕ್ರಿಯತೆ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಅಗತ್ಯವುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಎಲ್ಲ ಗುರುತಿಸುತ್ತೇವೋ ಅಲ್ಲ, ಕಲಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು / ಸಾಧನಗಳು / ವಸ್ತುಗಳಿಗಾಗಿ ಇರುವ ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು.

ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದಲ್ಲರುವ ಜಟಿಲತೆಯನ್ನು ಸರಳಗೊಳಿಸಿ ಹೊಂದಿಸುವುದರತ್ತ ಗಮನಹರಿಸುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವವಾದದ್ದು. ಅದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ನಾವು ಇಚ್ಛಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಪರೀಕ್ಷೆಗಳೇ ಪರಮಪವಿತ್ರ ಎಂದು, ಅದರ ಸುತ್ತಲೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇವೆ. ನಿಮಗೆ ಕಲಕಾ ನ್ಯೂನತೆ ಇರುವ ಮಗುವೊಂದಿದ್ದರೆ, ಅದರ ಏಳಿಗೆಗೆ ನೆರವಾಗಬೇಕು. ಪರ್ಯಾಯ ಕಲಕೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅದು ಇತರ ಮಾರ್ಗಗಳಂತೆ ಕಠಿಣ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯ ಸಮ್ಮತವಾಗಿರಬೇಕು. ನಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿವೆ. ಇದನ್ನು ಅನುಮತಿಸುವ ಮತ್ತು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಾವು ರಚಿಸಬೇಕು.

ಹದಿಹರೆಯದ ಸಮಯದಲ್ಲ ವೈಕಲ್ಯವುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಅಥವಾ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಅವರ ಶಾರೀರಿಕ, ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಂಗತಿಗಳು, (Emotional selves) ಬೌದ್ಧಿಕ ವೈಕಲ್ಯತೆಗಳರದ ತೀವ್ರ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಸ್ವಲನತೆಯುಳ್ಳ (Autism spectrum) ಮಕ್ಕಳು; ಅತ್ಯಂತ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯುಳ್ಳ, ಆದರೆ ಬಹುವಿಧದ ದೈಹಿಕ ವಿಕಲತೆಯುಳ್ಳವರು; ಕಲಕಾ ನ್ಯೂನತೆಯಿರುವ ಗುಂಪಿನ ವಿವಿಧ ವಿಭಾಗಗಳ ಮಕ್ಕಳು, ಬೌದ್ಧಿಕ ವಿಕಲತೆಯುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳು - ಇವರಿಗೆ ಹದಿಹರೆಯದ ಸಮಯದಲ್ಲ ಏನಾಗುತ್ತದೆ? ಅವರ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು; ಅವರ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರಗಳು; ಅವರ ಸೌಂದರ್ಯದ ಕಲ್ಪನೆ; ಲೈಂಗಿಕ ಆಕರ್ಷಣೆ; ತಮ್ಮ ದೇಹದಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು, ಹೀಗೆ ಏನಾದರೂ ವಿಶೇಷವಾದುದು ಘಟಿಸುತ್ತದೆಯೇ? ವಿಶೇಷ ಅಗತ್ಯವುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳು ವಿಭಿನ್ನರು ಎಂಬ ನಮ್ಮ ಅನೇಕ ನಂಬಿಕೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಇಂಥ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಸಾಕಷ್ಟು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ವಿಶೇಷ ಅಗತ್ಯವುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹದಿಹರೆಯ ಮತ್ತು ಯುವ ಪ್ರೌಢಾವಸ್ಥೆಗೆ ನಾವು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮನ್ವಯತೆಯತ್ತ (Societal inclusion) ಯಾವುದೇ ನಡೆಯಿಲ್ಲ ಇದು ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಮಕ್ಕಳು ತಾವೇ ನಿರ್ವಹಿಸಬಲ್ಲ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ, ಅದು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಹೋರಾಟವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ ಹೊರ ಜಗತ್ತಿಗೆ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವರು ಅಥವಾ ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಜೀವಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಕೂಡ ನಿರಂತರ ರಕ್ಷಣೆಯ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಕಾಳಜಿಯ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಒಂದು ಹಂತದ ಬಳಿಕ ನಿರಂತರ ರಕ್ಷಣೆಯೂ ಮಗುವಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅದು ಋಣಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ದೈಹಿಕ ಸುರಕ್ಷತೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬೃಹತ್ ಆಗಿದೆ. ದುರುಪಯೋಗವಾಗುವ ಅಪಾಯ ಸದಾ ಇದ್ದು, ಅದರಿಂದ ಓಡಿ-ಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಇತರರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ರಕ್ಷಣೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಮಗುವಿನ ಸುತ್ತ ಬೆಂಬಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಶೇಷ ಅಗತ್ಯವುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಸಮರ್ಥರು ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದು ಒಂದು ಅತಿಯಾದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾದೀತು.

ಅಲ್ಲದೆ, ಬಹಳ ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವುದು ಆ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ತೊಂದರೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸರಳ ವಿಚಾರಗಳು, ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರುವ ಸಣ್ಣ ವಿಚಾರಗಳು, ತಾಯಿ ಅಥವಾ ಮಗು ಅಥವಾ ಸ್ನೇಹಿತರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದುಗಳನ್ನು ನಾವು ಆಗಾಗ್ಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚಿನವು ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ. ನಾವು ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಬಹಳ ಸಣ್ಣ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಹ ಬದಲಾಯಿಸಿ-ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಅದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಮಕ್ಕಳು ಅವರಿಗಿರುವ ವೈಕಲ್ಯವನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದನ್ನು ಒಂದು ತತ್ವವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಅದು ಅವರ ಘನತೆಗೆ ಮಾಡಿದ ಅವಮಾನ ಎಂದು ಕೂಡ ನಾನು ಯೋಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ನಾನು ದಿನದ 24 ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಇಟಾಲಿಯನ್ ಮಾತನಾಡುವ, ಇಟಾಲಿಯನ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಬೆಳೆದಂತೆ, ಮತ್ತು ಅವರ ಇಡೀ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವ್ಯಾಕರಣವು ನನಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನ್ಯವಾಗಿ ನಾನು ಆ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ವೈಕಲ್ಯವುಳ್ಳವಳಂತಾಗುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಅದು ತರಗತಿಯಾಗಲೇ ಅಥವಾ ಆಟದ ಮೈದಾನವಾಗಲೇ ಅಥವಾ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಾಗಲೇ ವಿಶೇಷ ಅಗತ್ಯವುಳ್ಳ ನಮ್ಮ ಬಹುತೇಕ ಮಕ್ಕಳು ಇದೇ ರೀತಿಯ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುವ ಯಾರಾದರೂ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಆಟದ ಮೈದಾನದಂತಹ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ ವಹಿಸಬಹುದು, ಆದರೆ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಹಾಗಾಗಿ, ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆ ತರಗತಿಯನ್ನು ಮರು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸುವುದು ಒಂದು ಸವಾಲಾಗಿದ್ದು, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ-ಪ್ರವೃತ್ತರಾಗಬೇಕಿದೆ. ಅವರು ತರಬೇತಿ ಪಡೆದಿರುವುದರಿಂದ ಅಥವಾ ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಅವರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಂತೆ ನೋಡಿ ಉಪಚರಿಸುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ತಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ, ಅವರು ಮಹತ್ವದ ವಿಚಾರ ಮಾಡದೆ

ಇರಬಹುದು, ಆದರೆ ಅವರು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅತಿ ಕುಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲೂ ಇದು ಸಂಭವಿಸುವುದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಗುವಿಗೆ ಹೋಗಲು ಬೇರೆ ಜಾಗವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ, ಅದು ಆ ಹಳ್ಳಿಯ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಪೋಷಕರಿಬ್ಬರೂ ಇಡೀ ದಿನ ಕೆಲಸದ ನಿಮಿತ್ತ ಹೊರಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಜ್ಜಿ-ಅಜ್ಜಂದಿರೂ ಸಹ ಕೆಲಸದಲ್ಲರುತ್ತಾರೆ, ಹಾಗಾಗಿ ಮಗುವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರೊಂದಿಗೆ ಮಗುವು ಶಾಲೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ತುಂಬಾ ಅದೃಷ್ಟಿ ಹೊಂದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಮಗುವನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಅರ್ಥ-ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಿಕ್ಷಕರು ಸಿಗುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ಮಗು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಮತ್ತು ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ. ಮಗುವಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯ ಚಿಕ್ಕತೆ, ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ, ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಸರಿಯಾದ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಬಹುಶಃ ಮಗುವಿನ ಪ್ರಗತಿಯು ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತಮವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ನೀವು ಶಾಲೆಗೆ ಕಾಣಿಸಿದಾಗ ಮತ್ತು ಆ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಮಗುವನ್ನು ನೀವು ನೋಡುತ್ತೀರಿ, ಅದು ಬಹಳವಾಗಿ ನಂಬಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದದ್ದು. ಈ ಮಗುವನ್ನು ಮಗುವಂತೆಯೇ ನೋಡುವ ಶಿಕ್ಷಕರಿಂದ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ಯಾವುದೇ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅನಾವರಣಗೊಳ್ಳದ, ಈ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದ, ತನ್ನ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಐವತ್ತು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಶಿಕ್ಷಕರಿಂದ ಇದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದು, ಯಾವುದೇ ಬೆಂಬಲವಿಲ್ಲದೆ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುತ್ತಾ ಮತ್ತು ನಂತರ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಕಾಳಜಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯೆನಿಸಲಾರದು. ಇದನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರೇ ಸಮತೋಲನಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಆದರ್ಶ ನಾಯಕರ ಮೇಲೆ ಅವರು ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿ ಇರಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇರಬೇಕು, ಪರಿಹಾರಗಳು ಸರಳ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರವಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಪರಿಶುದ್ಧ ವಿಚಾರಗಳ ಆಧಾರದಲ್ಲೆ ಅಲ್ಲದೆ, ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ, ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಂತಿರಬೇಕು. ಈಗ ಸಾಧ್ಯವಾದದ್ದನ್ನು ಮಾಡೋಣ.

ಕೆಲವು ರಚನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ, ವಿಶೇಷ ಅಗತ್ಯವುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಕರ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರ ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಯೋಜಿಸುವುದು: ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಪರ್ಯಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರಚಿಸುವುದು, ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು, ಇಂಥ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತಲುಪುವಂತೆ ಪರಿಹರಿಸಬೇಕು. ಈ ಅಂಶಗಳಿಗಾಗಿ, ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಸಿದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ವೈಕಲ್ಯವುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳು ಎಲ್ಲೆಡೆರೂ ಅಂತಹ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಶಾಲೆಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲೂ ವೈಕಲ್ಯತೆಯುಳ್ಳ ಮಗು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಮ್ಮೆ ನೀವು ಒಂದು ಮಗುವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ ನಂತರ ಶಾಲೆಯೊಳಗೆ ಇಲ್ಲದ, ಆದರೆ ಶಾಲೆಗಳ ಸಮೂಹದ ನಡುವೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಇದು ವಿಶಾಲವಾದ, ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ

ಹರಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಲೆಗೂ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿದರೆ, ಅದು ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ನೂತನ 2016ರ ವಿಕಲತೆಗಳಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆಯು (PWD Act 2016) ಬಹಳ ಸಮಗ್ರವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ (National Education Policy - NEP) ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾಗಿರುವ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿದೆ. ಈಗ ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ವೈಕಲ್ಯವುಳ್ಳವರನ್ನು ನಾವು ಹೇಗೆ ಸದೃಢರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು?, ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಹಲವಾರು ಗುಂಪುಗಳಿವೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳೆಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚಿನವು ಪೋಷಕ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು. ಏಕೆಂದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಭವಿಸುವ, ಕಷ್ಟಪಡುವ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಹೋರಾಟ ಮಾಡುವವರು ಅವರೇ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಪೋಷಕರ ಸಂಘಗಳು ವೈಕಲ್ಯವುಳ್ಳವರ ಪರವಾದ ಆಂದೋಲನವನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಿವೆ. ನಂತರ, ಇವರೊಂದಿಗೆ ಸ್ವತಃ ವೈಕಲ್ಯವುಳ್ಳವರು, ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದವರು, ಸಮುದಾಯದೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಬಯಸಿದವರು, ಒಟ್ಟಾಗಿ ಬಲವಾದ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು ಎಂದು ಅರಿತು ಕೊಂಡಿರುವವರು ಸಹ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ವಿಶೇಷ ಅಗತ್ಯವುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಹಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇವೆ. ವಿಶೇಷ ಅಗತ್ಯವುಳ್ಳ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆ 2016 ಇದರ ಫಲವಾಗಿದೆ. ಅದು ಮೊದಲ ಕಾಯಿದೆಯೇನೂ ಅಲ್ಲ, ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ಬಂದ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಬದಲಾವಣೆಗಳು, ಭಾಷೆ-ಇವು ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಹೋರಾಟದ ಫಲಿತಾಂಶವಾಗಿದೆ.

ಆದರೆ ಸಣ್ಣ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ, ಈ ರೀತಿಯ ಬೆಂಬಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಲಭ್ಯವಿರದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ, ಪೋಷಕರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಗುವನ್ನು ಚಿಕ್ಕವನಿದ್ದಾಗಿನಿಂದ ಅವರು ನೋಡಿರುವುದರಿಂದ, ಅವರೇ ಮೊದಲ ಧ್ವನಿಯಾಗುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಅವರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು, ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಬೇಕು, ಪೋಷಕರೊಡನೆ ಬೇಕು, ಅಲ್ಲ ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಬಳಸಬೇಕು. ಕೆಲಮೊಮ್ಮೆ, ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಈ ರೀತಿಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಲಭ್ಯವಿವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ, ಇವುಗಳಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಭೌತಿಕ ಲಭ್ಯತೆಗಳು ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಕುಟುಂಬವು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಲುಪುವ ಬದಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಕುಟುಂಬವನ್ನು ತಲುಪುತ್ತದೆ ಎಂಬುವುದು ಇಲ್ಲಯ ಯೋಚನೆ. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮಂತಹ ದೊಡ್ಡ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ವರೂಪ, ಸರ್ಕಾರೀತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು (ಎನ್‌ಜಿಒಗಳು) ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹೀಗೆ ನಾವು ಲಭ್ಯವಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ವರೂಪಗಳನ್ನು ಬಳಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲಿದೆ, ಆದರೆ ಜನರು ಪಂಚಾಯತಿಗಳು, ಶಾಲಾ ನಿರ್ವಹಣಾ ಮಂಡಳಿ (ಎಸ್‌ಎಂಸಿ)ಗಳು ಮತ್ತು ಇತರೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತುಕತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಇದು ಹೋಗಿ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನಿಡುವ ವಿಷಯವಲ್ಲ; ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿಸುವ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವ ಜನರು ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರು ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿಲ್ಲ ಎಂಬಂತೆಯೂ ಅಲ್ಲ.

ಪೋಷಕರು 'ಕ' ಜಿಲ್ಲೆಯ 'ದ' ವಲಯದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ವಾಕ್ ಚಿಕಿತ್ಸಕರಿಗಾಗಿ ಕೇಳಿದರೆ, ಅಧಿಕಾರಿಯು ಅವರನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಹುಡುಕುತ್ತಾನೆ? ಆದರೆ ಪೋಷಕರು ರಾಜ್ಯ ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ವಾಕ್ ಚಿಕಿತ್ಸಕರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವ ಕಾಲೇಜು ಇದೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಅಂತಿಮ ವರ್ಷದ ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಲಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ತರಬೇತಿಗೆ ಕಳಿಸಲು ಉತ್ಸುಕವಾಗಿದೆ. ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅದು ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೊಳೆಯಿಸಬಹುದು. ಬೋಧಕರು ಇದ್ದರೂ, ಒಬ್ಬರು ಅಥವಾ ಇಬ್ಬರು ಪೋಷಕರಿಗೆ ಅವರು ಬೇಗನೆ ಕಲಿಯುವ ತರಬೇತಿ ನೀಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಪೋಷಕರೇ ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಯಾರಾದರೊಬ್ಬರು ಪರಿಹಾರಗಳು ಮತ್ತು ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ತರಬೇತಾಗಿದೆ. ಯಾರಿಗಾದರೂ ಬೇಡಿಕೆ ಇಡುವುದು ಒಂದು ಮಾರ್ಗ, ಆದರೆ ಅದು

ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪೋಷಕರು ತಮ್ಮ ಮಗುವಿಗೆ ಏನು ಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಅವರೇ ಇದನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ನಾನು ಹೇಳಲು ಬಯಸುವ ಒಂದು ಕೊನೆಯ ವಿಷಯವೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ವೈಕಲ್ಯವುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳ ದತ್ತಾಂಶವು ಅದರ ವಿವರಗಳ ಕೊನೆಯ ಹಂತದವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹವಾದುದಲ್ಲ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಶೇಷ ಅಗತ್ಯವುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಏನಾಗುತ್ತಿದೆ, ಯಾರು ಹಾಜರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಯಾರು ಹಾಜರಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು ನಾವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತಮವಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು.

ಇಂದು ಪ್ರಸಾದ್ ಅವರು ಪ್ರಸ್ತುತ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ಸ್ಕೂಲ್ ಆಫ್ ಎಜುಕೇಶನ್ ಹಾಗೂ ಸ್ಕೂಲ್ ಆಫ್ ಕಂಟನ್ಯೂಯಿಂಗ್ ಎಜುಕೇಶನ್ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಇವರು 2005ರಿಂದ ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಫೌಂಡೇಷನ್‌ನ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರ ಶಿಕ್ಷಣ (ನೀತಿ, ಪಠ್ಯಕ್ರಮ, ಅಭ್ಯಾಸ) ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳೊಂದಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ ಕುರಿತು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಅವರ ಮುಖ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾಗಿವೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಮುನ್ನ ಸುಮಾರು ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಇಂದು ಅವರು ವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರನ್ನು indu@azimpremjifoundation.org ನಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು.

ಅನುವಾದ: ಅನಂದ ಡಿ | ಪರಿಶೀಲನೆ: ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಮಂಡೇಕೋಲು